RAE MEADOWS

Moeders en dochters

ABCOUDE
GROTE LETTER BIBLIOTHEEK

Sam

Sam had zin in pondscake. Of beter: ze had zin om er een te maken. Ze verlangde naar de basale eenvoud ervan – bloem, boter, eieren en suiker, van elk een pond – die iets sierlijks had. Ook het ouderwetse van een pondscake vond ze aantrekkelijk, de bevredigende degelijkheid en het gebrek aan pretentie, met al die boter. Het had iets te maken met Wisconsin, dacht ze.

De bomen waren aan het veranderen, als eerste de suikerahorns, en het goudachtige rood van de bladeren vlamde door de regen op de voorruit. Het was oktober. Sam hield van de kortdurende pracht en het schitterende verval van de herfst, maar toch kon ze er niet van genieten. Ze zag op tegen de winter. Het vooruitzicht van gebarsten lippen vanwege de droge warmte binnenshuis, gloeiende wangen door de bijtende wind en overal gruis van zand en zout. Het zou hun derde winter in Madison worden en ze vroeg zich af hoe ze het zou uithouden om thuis te zitten met Ella, die steeds mobieler werd en rondkroop in de huiskamer, terwijl ze om vier uur werden in-

gesloten door duisternis.

Ze zat achter in de auto Ella te voeden in de straat tegenover het grote, in *arts-and-crafts*-stijl gebouwde huis van haar vriendin Melanie, bij het Vilas Park aan de westkant van de stad. Ze streek met haar duim over Ella's voorhoofd, waarvan de huid nog geen poriën vertoonde en ontroerend zacht was, en volgde daarna de bochtjes van Ella's oor. Met gesloten ogen en in opperste concentratie drukte Ella haar warme babyhandje tegen Sams borstkas. De afgelopen acht maanden verdwenen zo snel uit Sams herinnering, en elke mijlpaal in Ella's ontwikkeling werd zo snel vervangen door een nieuwe. Wanneer had Ella voor het eerst gelachen? Zich op haar buik gerold? Pogingen gedaan te gaan zitten? Het zou niet lang meer duren of alles zou verdwijnen in het waas van dat eerste jaar, 'toen Ella nog klein was', waarvan de details niet meer interessant of van belang waren.

Vandaag zou ze Ella voor de eerste keer achterlaten bij een oppas. Dat wilde ze niet, maar ze deed het om Jack te laten zien dat ze normaal was. Hij drong er al maanden op aan dat ze terug zou gaan naar haar atelier. Ze wist dat hij het zorgwekkend begon te vinden

dat ze Ella nooit alleen wilde laten, dat ze dacht dat zij de enige was die goed voor haar kon zorgen.

Jack had gelijk. Dat dacht Sam inderdaad. De angst dat er iets mis zou gaan met het kind was overweldigend. Niemand was zo waakzaam en dacht zo ver vooruit als zij. Ella kon achterover vallen en haar schedel breken. Een muntje inslikken en stikken. Gestoken worden door een bij en een anafylactische shock krijgen. Soms voelde ze weerstand tegen de ruimte die haar moederrol opeiste. Ze voelde zich volledig in beslag genomen door haar dochter, door de behoefte aan haar hals te ruiken en haar te zien ademen en haar gewicht en warmte te voelen. Jack was verbijsterd door haar neiging irrationele scenario's te verzinnen en vroeg zich af wat er was gebeurd met de vrouw die altijd zo'n kalmte had uitgestraald. Een negen kilo zwaar wezentje had hun gezamenlijke leven op zijn kop gezet en onherkenbaar gemaakt, had zijn vrouw onherkenbaar gemaakt.

Maar het ging om meer dan Ella alleen laten. Er was ook nog de opdracht. Een theepot voor het hoofd van het Engels Instituut, een geleerde van de oude garde die Jack nodig had

als bondgenoot. Een geschenk voor de vrouw van de man, waarvoor bijna een jaar geleden een verzoek was ingediend. Sam wist dat Jack zich moest inhouden om er niet over te beginnen terwijl de maanden voorbij gleden. Ze had haar atelier niet meer gebruikt sinds de zesde maand van haar zwangerschap, toen haar buik het haar onmogelijk maakte klei op de draaischijf te centreren. Ze miste de vochtige, kalkachtige geur van haar porselein. Het doorschijnende grijswit van potten die nog niet helemaal droog waren. De centrifugale geboorte van een vorm, een cilinder, geopend uit een brok klei. Iets uit niets. Maar nu bezorgde de gedachte weer aan het werk te moeten haar angstgevoelens die nieuw en heftig waren. Als ze iets van klei maakte, moest ze er met haar hoofd helemaal bij zijn, goed op de vorm letten, want er was geen ruwheid om je achter te verschuilen. Ze was bang dat haar handen niet meer goed zouden samenwerken, dat ze haar kunde, haar pottenbakkersoog kwijt was. Of misschien nog erger: dat haar producten glans zouden missen, verbannen zouden worden naar braderieën of een tent op een boerenmarkt, dat haar creativiteit verdwenen was door het moederschap.

Nu hingen er spinnenwebben tussen het raam en haar werktuigen en er groeide een vreemde, kristalachtige schimmel op haar kneedtafel.

Ella liet haar tepel los en kwam gorgelend overeind; ze liet een flinke boer en de melk druppelde langs haar mondje. Sam stond nog steeds een paar keer per nacht op om haar te voeden. Ze kon het niet over haar hart verkrijgen haar 'te laten huilen' – haar een uur te laten schreeuwen totdat ze van uitputting in slaap viel; alsof de behoefte van een baby iets was wat je kon laten afvloeien. Jack vond het niet erg dat Ella wakker werd, aangezien hij er meestal doorheen sliep. Tegen de kinderarts en haar vriendin Melanie loog Sam: ze zei dat Ella 's nachts doorsliep omdat ze zichzelf, haar zwakte niet wilde verdedigen. Sam was het soort ouder geworden waar ze vroeger op neerkeek: de softie, de moeder die altijd boven het wiegje hangt, de dienstmaagd van hare koninklijke hoogheid.

Het regende niet meer en de statige buurt lag vol glanzend gele en rode bladeren. Ella kronkelde en krijste en klom tegen Sam op.

'Stil maar, kleintje,' zei Sam. 'We gaan al.'

Haar mobiel ging toen ze met Ella op haar

arm en de babyspullen in haar hand uit de auto stapte. Ze stootte met haar knie tegen de deur en liet de luiertas vallen.

Ze begroette haar man met een kort 'hoi' terwijl ze probeerde te voorkomen dat het kind uit haar armen kukelde.

'Hé,' zei Jack, 'alles goed?'

'Ik sta te klunzen. Ben op weg naar Melanie.'

'O, sorry, ik dacht dat je alweer alleen was. Ik ben trots op je, hoor,' zei hij.

'Het is maar een oppas.'

'Ja, maar toch.'

'We zullen zien hoe het gaat.' Ze voelde dat ze weer van hem hield. Sinds de geboorte van hun dochter leken haar gevoelens voor hem elke minuut te veranderen.

'O, de wortelman komt vandaag,' zei Jack.

'Weet ik,' zei ze snel, geïrriteerd. Ze was het natuurlijk vergeten.

Er waren wortels van de grote esdoorn voor hun huis in hun rioolbuizen gegroeid en om het halfjaar moesten die eruit geboord worden. Soms lag Sam wakker en dan was het alsof hun oude huis om haar heen verging, dan voelde ze de fundering kraken, het dak lekken en het houten beschot rotten. Wat een

transparante beeldspraak, dacht ze afkeurend, maar ze kon zich nog steeds niet verzetten tegen het gevoel dat hun huis sneller aftakelde dan zij het konden repareren. Ze wist zeker dat de badkuip met leeuwenpoten een dezer dagen door de doorweekte houten vloer heen de kelder in zou zakken, juist wanneer ze Ella in bad deed.

'Hé, weet je nog dat ik zei dat de commissie op zoek was naar iemand voor Davids baan? Dat Samuels een theoreticus wil, ook al zou er dan niemand zijn om Modern Amerikaans te geven?'

'Eheh.'

Sam wist nog steeds niet hoe de academische wereld nu precies in elkaar stak, maar ze had het idee dat Jack niet wist wat raku was, of terra sigillata, of dat een glanzend bruinzwart temmokuglazuur geelgroen werd wanneer je tijdens het bakken zout toevoegde. Hun beroepslevens waren tot op zekere hoogte geheime levens, waarvan de details niet echt onderdeel waren van hun huwelijk. Ze vroeg zich af of dit hun werk gevaarlijk of noodzakelijk maakte – of beide.

Jack dempte zijn stem. 'Er is hier van alles gaande.'

‘Dadadadada,’ zei Ella terwijl ze met haar babyknuistje aan Sams haar rukte.

‘Ik moet ervandoor,’ zei Sam tegen Jack. ‘Ik bel je straks terug.’

Sam hurkte om de luiers op te rapen, die nu nat en vies waren doordat ze op straat hadden gelegen, en ze stak haar vrije hand onder de auto om de speen te pakken die eronder was gerold, en dat alles zonder het hoofdje van het kind te stoten. Ze kwam overeind, blies haar haar uit haar gezicht en schopte het portier achter zich dicht.

‘Ik ga al, schattebout,’ mompelde ze. ‘Zullen we dan maar naar binnen gaan? Ik ben maar een paar uurtjes weg. Niks aan de hand.’

Soms dacht Sam dat je gek mocht doen als je een kind had, hardop in jezelf mocht praten, zelfs mocht zingen, en dat niet alleen bij wanhopige pogingen om je kind te sussen. De vroegere Sam zou haar beslist belachelijk hebben gemaakt.

‘Samantha!’

Melanie stond op de stoep te zwaaien met een verwarde haarbos die precies de juiste hoeveelheid highlights bevatte. Ze had een dure spijkerbroek aan en een olijfkleurig velours jasje, heel chic anders dan de huis-tuin-

en-keuken-achtige non-stijl in Madison. Zij en haar man Doug waren vanuit San Francisco hierheen verhuisd – hij was professor in de antropologie – en ze klaagde vaak over het provinciale Madison, de lastige stiltes van het Middenwesten, het gebrek aan ironie en scherpte, ook al vond ze het geweldig dat ze hier iets voorstelde, dat ze als romanschrijfster (haar boek was verfilmd) een lokale beroemdheid was. Jack vond haar agressief en egocentrisch – en, zo vermoedde Sam, aantrekkelijk – maar hij mocht Doug graag, die rustig was en een denker, en de twee stellen hadden inmiddels een ongedwongen contact, maar kwamen niet zoveel bij elkaar dat het verstikkend werd.

Melanie en Sam hadden elkaar drieënhalf jaar geleden leren kennen tijdens een cursus zwangerschapsyoga; ze woonden allebei nog maar kort in Madison en waren allebei pas zwanger. En toen Sam in de achttiende week van haar zwangerschap niet meer naar de cursus kwam, ging Melanie bij haar op bezoek, iets waarvoor Sam haar altijd dankbaar zou blijven. Vanwege Melanies onopgesmukte, zakelijke manier van doen en haar op zelfbehoud gerichte houding vertelde Sam haar de